

Vakosamettihousuinen mies kääntää takavasemmalle

Posted on [25.11.2010](#) by [helehilt](#)
[1](#)

Esko Rahikainen on pidetty mies, pidetty ja arvostettu. Mukavan hepun maineessa. Eskoa voi kuvailla monella määreellä: päätoimittaja, asiantuntija, tutkija, laulujen tekijä, kääntäjä, poliitikko, vitsinheittäjä, moniosaaja...

Maaliskuussa 1974 kirjastoalalle ponnistanut herra ei suunnitellut uraa kirjastossa. Niin pääsi vain käymään. Sisko kehotti lukemaan.

Kansakoulun lapsi päätyi monen mutkan kautta Helsingin yliopiston kirjaston (myöh. Kansalliskirjasto) lukusalipäivystäjäksi, josta ura urkeni nykyiseen pestiin saakka.

Esko Rahikainen työhuoneessaan

– Silloin kirjasto oli aivan erilainen paikka. Se oli kirjasto vanhassa mielessä. Salit olivat täynnä tutkijoita ja vanha professorikunta kävi kirjastossa päivittäin.

Nyt tilanne on varsin toinen.

– Digitaalinen maailma on faktisesti siirtänyt tarpeen tulla kirjastoon.

Kirjastolaitos on Rahikaisen mielestä tehnyt kaiken voitavansa, kirjasto voi olla Internetin kautta kaikkialla. Mutta kaikkialla ovat myös mainostajat, viihde ja raha. Kirjaston viesti, tieto ja kokoelmat eivät enää riitä esillä olemisen syyksi. Se turhauttaa Rahikaista.

– Media on paska, hän toteaa ykskantaan.

– No ei tietysti kokonaan, hän vetää hieman takaisin.

”Hän oli yleisesti ottaen aina onnellinen työpaikallaan”

Tylsimmiksi tilanteiksi työelämässä Rahikainen nimeää kehityskeskustelut, joissa ihmisiä ja heidän työsuorituksiaan arvottaa pahimmassa tapauksessa täysin vieras ihminen, joka ei tiedä itse työstä saati sen tekijästä yhtään mitään.

– Jos johto on pätevää, silloin kaikilla on järkevää tekemistä, työntekijät ovat motivoituneita ja talon henki paranee aivan itsestään. Jos aletaan keskustella liikaa vasarasta, koko talo jää rakentamatta, hän puhuttaa.

Työuran haastavimpana tilanteena Rahikainen pitää kirjastokierroksien vetämistä ruotsiksi. Ruotsin puhuminen on ollut aina hänelle koitos. Hän epäilee kuitenkin pellenluonteensa pelastaneen pinteestä.

Esko Rahikainen ei laske itseään ujojen kastiin.

Esko kokee työpaikkansa mitä parhaimmaksi, ”hemmetin kiva”, niin kuin hän itse luonnehtii. Talo on täynnä ystäviä.

Oma sisäinen taide ja tiede

Rahikaisen vahva ote kaikilla kulttuurintuotannon saroilla herättää kunnioitusta. Työväenopistojen filosofiankurssien penkkejä kuluttaneet vanhemmat antoivat hyvät lähtökohdat luoda, mutta suurimmaksi syyksi työteliääseen kunnollisuuteensa Rahikainen nimeää partion.

– Se kehitti nokkelaksi ja sieltä sai perhanan hyviä kavereita. Oli urheilukilpailuja, partiotaitokilpailuja, kokouksia, musisointia ja oleskelua metsässä. Tapiolan Eräpojat oli erinomainen ympäristö kasvaa, hän analysoi.

Esko Rahikaisen elämän kolme sankaria ovat **Jeesus Nasaretilainen, Aleksis Kivi ja Anton Tsehov**. Heidät hän kiinnittäisi lentopallojengiinsä siltä istumalta.

Aleksis Kivi on ollut Rahikaisen intohimo vuosia. Hän on julkaissut viisi kirjaa hänestä ja tutkinut miehen elämää ja tuotantoa.

– Olen syntynyt Aleksis Kiven päivänä ja kutsumanimeni olen saanut *Nummisuutareiden Eskon* mukaan, kun taas toinen nimeni, Uolevi, tulee *Elinan surma*– teoksesta, Esko nauraa.

Kuka nimeää lapsensa tällaisilla nimillä!? Teatterifriikki äiti, sepä se.

Täysi palo roihahti liekkeihin silkasta totuuden etsimisestä ja Kivestä kirjoitettujen väitteiden oikaisemisesta. 1980 Esko julkaisi ensimmäisen opuksensa, joka sai hyvän vastaanoton, joka poiki lisää työtä Kiven ja muiden historiallisten hahmojen seurassa.

[Kuuntele Eskon mietteitä Aleksis Kivestä](#)

Tulevaisuuden suunnitelmia ja näkymiä

Rahikainen on puhunut itselleen luvan myllätä Kansalliskirjaston arkistoja eläkepäivinään. Hän siirtyy tiskin toiselle puolelle tutkijaksi.

– Mihinkä tässä nyt jään, töitä jatkan, kirjoitan ja nuuskin arkistoja, teen tutkimusta. Minua kiinnostavat hyvät tyypit, unohdetut ihmiset, mielenkiintoiset tavalliset ihmiset ja heidän kohtalonsa.

Puhe kääntyy Eskosta kirjaston tulevaisuuteen.

– Kansalliskirjaston kaltaiset laitokset kulkevat eteenpäin kuin öljytankkeri, keleistä riippumatta. Mikään ei sitä instituutiota nujerra ja jos nujertaa, sitten käy yhteiskunnankin huonosti.

Rahikainen nostattaa taistelutahtoa vaatimalla, etteivät ministeriö, kirjasto ja yliopisto anna periksi pelkälle rahanteolle, vaan antavat arvon ihmisen kyvyille ajatella, tutkia ja tuottaa tiedettä ja taidetta. Kirjaston täytyy myös olla ihmisten ulottuvissa ja näkyvillä. Omasta tarjonnasta on pidettävä meteliä.

[Kuuntele Eskon ajatuksia kirjaston tulevaisuudesta](#)

Kirjoittajat:

Helena Hiltunen

verkkotoimittaja

Hallinto- ja kehittämispalvelut

Helsingin yliopiston kirjasto

Jussi Omaheimo

viestintäsuunnittelija

Hallinto- ja kehittämispalvelut

Helsingin yliopiston kirjasto

Kuva:

Jussi Omaheimo